

تلسکوپ‌های بزرگ جهان

گردآوری و ترجمه

احمد دالکی

www.ketab.ir

انشارات
تمدن علم

www.ketab.ir

سرشناسه	:	دالکی، احسان، مترجم، گزآورنده
عنوان و نام پدیدآور	:	تلسکوپ‌های بزرگ جهان / گزآوری و ترجمه احمد دالکی
مشخصات نشر	:	تهران: تمدن علمی، ۱۳۸۰
مشخصات ظاهری	:	۵۰ ص: مصور (رنگی) ..
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۶۳۱۰-۷۳-۴
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
یادداشت	:	بخشی از کتاب حاضر ترجمه مقاله‌ای با عنوان "The world's largest telescopes: 50 giant ewlwsopes ..."
موضوع	:	تلسکوپ‌ها
موضوع	:	Telescopes
موضوع	:	رصدخانه‌های نجومی
موضوع	:	Astronomical observatories
رده بندی کنگره	:	QB۸۸
رده بندی دیویی	:	۵۲۲/۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۸۳۵۷۸۴

تلسکوپ‌های بزرگ جهان

گردآوری و ترجمه

احمد دالکی

چاپ اول: ۱۳۹۸

لیتوگرافی: باختر

چاپ: آزاده

طبع: رقعی

تیراژ: ۷۷۰ نسخه

صفحه بندی: احمد علیپور

شابک: ۹۷۸-۶۲۱-۶۳۲۰-۷۳-۴

تهران - خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ نوردرش

خیابان شهدای ژاندارمری - بن بست گرانفر - پلاک ۱۰

تلفن: ۰۲-۶۶۴۱۲۳۵۸

انتشارات
تمدن علمی

www.elmpub.com

info@elmpub.com

nashreelm

فهرست مطالب

۶	مقدمه
۹	پراکندگی رصد خانه های عمده جهان
۱۱	نظری به رصدخانه های قاره آمریکا
۲۱	۱. ایالت تگزاس
۱۴	۲. رصدخانه های نیومکزیکو- قله های جفتی
۶۱	۳- آریزونا
۸۱	رصدخانه های کالیفرنیا جنوبی
۲۰	رصدخانه های جزایرهاوایی
۲۲	به بازدیدکنندگان رصدخانه های هاوایی
۴۲	رصدخانه های اروپا
۲۹	رصد خانه های آسیا
۳۰	رصد خانه های آفریقا
۳۲	رصدخانه های جزایر قناری
۲۳	جزایر قناری

۳۳.....	پراکندگی تلسکوپ‌های جزایر قناری
۴۳.....	چگونگی تلسکوپ‌های جزایر قناری
۴۳.....	رشد تلسکوپ‌ها در جزایر قناری
۵۳.....	سلطان کوهستان - جزایر قناری
۶۳.....	پاره‌ای از دستاوردهای علمی رصدخانه‌های جزایر قناری
۳۹.....	رصدخانه‌های آمریکای جنوبی - شیلی
۲۴.....	الف: تلسکوپ‌های رصدخانه بین آمریکائی سِرتولون
۲۴.....	ب: رصدخانه‌های لاسیلا
۳۴.....	ج - رصدخانه‌های "سِرتوپاچون"
۴۴.....	د - رصدخانه سِرتوپارانال
۶۴.....	فهرست تلسکوپ‌های رصدخانه پارانل (۱ تلسکوپ)
۶۴.....	فهرست تلسکوپ‌ها:
۷۴.....	آینده ستاره‌شناسی در شیلی

مقدمه

در یکی از نشریات معتبر جهان مقاله‌ای در خصوص ۵۰ تلسکوپ بزرگ جهان نوشته شده بود، که اگر کردم حتماً خلاصه‌ای از آن برای آگاهی کلی عموم علاقه‌مندان به ستاره‌شناسی جالب باشد، چون اختراع تلسکوپ باعث دگرگونی عمده در علم گردیده. شاید برای همه قابل قبول نباشد که این اختراع سال ۱۶۰۸ باعث انقلاب حتی در فلسفه، فرهنگ و دین هم گردیده است. در نیمه اول قرن هفدهم این وسیله از حد یک اسباب بازی ساده به یک پدیده جالب برای «ایجاد تغییر» در بسیاری از رشته‌ها شد.

در خصوص چگونگی این اختراع، تاریخ نگاران به این ترتیب معتقدند که یک عینک ساز هلندی بنام لیپرتی در میدلبرگ-هلند، آغاز گرو مخترع بوده است. او در سپتامبر ۱۶۰۸، ابزار ساخت خود را به شاهزاده موریس و مسئولین هلندی ارائه داد. این فرد حتی در صدد به ثبت رساندن اختراع خود برآمده بود. در همین روزها دو نفر دیگر هم در شهر لاهه به‌طور جداگانه، چنین ادعائی را داشتند.

ابزار اولیه برای سازه بود. فقط نیاز به دو عدسی داشت تا تصویری را بسازد. این شامل یک عدسی محدب ضعیف تحت نام عدسی شیئی که در طولانی‌ترین تلسکوپ قرار می‌گرفت، و یک عدسی قوی مقعر بعنوان چشمی در انتهای لوله می‌گذاشتند. داستان یافتن این دستگاه وسیله ابرش به این ترتیب بود که گویا اوتصادفاً و به اشتباه دو عدسی عینک را در کنار هم قرار داده بود. البته باید توجه داشت که چنین دو عدسی نمی‌تواند تلسکوپ بسازد، چون در حقیقت اگر شما یک عدسی محدب ضعیف با عدسی مقعر قوی با هم ترکیب کنید، جرم مورد تماشای حرکت را بنظر می‌رسد.

اکنون بدون این که توجه کنیم واقعیت تاریخی چه بوده، این اختراع مانند آتش و حریق بود که به تمام نقاط اروپا سرایت نمود. در نگاه اول این اختراع به نظر در حد یک اسباب بازی یا ابزار زینتی و شاید مصرف نظامی به نظر رسید. در هلند و با تسخیر شهر "بردا"

نیروهای غالب اسپانیایی از این ابزار استفاده کردند که نمونه آن در یک تصویر نقاشی شده ثبت گردیده است. البته قبل از مصرف در ارتش، این وسیله، اثر خود را در فلسفه، دین و تغییر در بینش علمی به خوبی گذاشته بود.

دقیقاً هشت ماه بعد از ارائه کار لپرشی به شاهزاده موریس، یک انبار ریاضی ایتالیایی این خبر را دریافت و توانست نمونه‌ای حتی بهتر را بسازد. گالیله که در "پادوا" زندگی می‌کرد و در مقام معلم بود، سعی کرد با این طریق پولی هم بدست آورد، لذا اولین نمونه‌های دست ساز با خود را به علاقمندان، بخصوص تجاری فروخت که مایل بودند از درمیان نزدیک شدن کشتی‌های تجاری باشند. اما گالیله بلند پرواز هم نبود و دور بین خود را بعداً به جای پول در آوردن به کار علمی گرفت و به این نگاه نمود. آنچه او دید ایجاد تغییر در جهان مدرن ما نمود.

گالیله توانست با تلسکوپ کوچک خود به قمر آیو، یوروپا و کالیستو را در تاریخ ۷ ژانویه ۱۶۱۰ و شش ماه بعد گانیمادور سیاره مشتری پیدا کند. او ضمناً اهله سیاره زهره را تشخیص داد. او توانست بر سطح کره ماه گودال‌ها و کوه‌ها را ببیند و در نهایت گفت که در کهکشان راه شیری میلیاردها ستاره باید باشد.